

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Насимов Нуриддин Исоеевич дар мавзуи «Пажуҳиши лингвофолклористикаи Сари Хосор (чанбаҳои овой ва вожагонӣ)», ки барои дарёфти дараҷаи илмии доктори илми филология аз рӯйи ихтисоси 10.02.00 – Забоншиносӣ (10.02.01 – Забони тоҷикӣ) пешниҳод шудааст.

Дар автореферати диссертатсияи «Пажуҳиши лингвофолклористикаи Сари Хосор (чанбаҳои овой ва вожагонӣ)», ки барои тақриз пешниҳод гардидааст, омӯзиши паҳлуҳои фонетикий ва лексикии матнҳои фолклории Сари Хосор мавриди баррасӣ ва таҳқик карор гирифтааст.

Мубраммияти омӯзиш ва таҳқики мавзуи пажуҳиши лингвофолклористикаи Сари Хорос аз ҷиҳати муқоисавӣ водор месозад, ки чанбаҳои мазкури ҳаёти мардум бештар дар назм, аз ҷумла суруд ва рубоиҳои фолклори Сари Хосор инъикос ва таҷассум ёфта, инчунин роҳҳои ҳалли муаммоҳои бисёре, ки дар ҷодаи худи илми лингвофолклористка мавҷуданд, пайдо карда шаванд. Ғайр аз ин, зарурӣяти ногузир он аст, ки дар ҷодаи тадқиқоти дар илми тоҷик то ба ҳол лингвофолклористка ҳамчун илми мустақилу мушаҳҳас ба расмият надаромада, шинохта нашуда ва ба вучуд наомадааст. Ва оғоз баҳшидан ба таҳқики илми лингвофолклористӣ омили дигари зарурати эҷоди диссертатсияи мазкур мебошад. Ин метавонад саҳми кучаке дар равshan соҳтани яке аз ҷузъиёти масъалаи пурбахси фолклори Сари Хосор шавад.

Мақсади таҳқики ҳозир ин омӯзишу баррасии масъалаҳои лингвофолклористикаи Сари Хосор мебошад.

Диссертант дар арзёбӣ ва ибрози андешаҳои муҳталиф вобаста ба омӯзиши санадҳои меъёрии ҳуқуқии байналмилалӣ, миллӣ ва китобу асарҳои динию дунявии марбут оид ба мавқеъ ва мақоми ҳалқ – ҳамчун соҳиби забон ва муаллифи фолклор дорои аҳаммияти фавқулодда муҳим ба шумор рафтаро ба риштаи таҳлил кашидааст.

Дастовардҳои тозаи таҳқиқот аз он иборат мебошанд, ки таҳқиқоти мазкур аввалин кӯшиши илмиест оид ба баррасии алоҳидаву хоси масъалаи истифодаи истилоҳи **лингвофолклористика** ва ҳамчун илми мустақил шинохта шудани он дар забоншиносии тоҷик маҳсуб мейбад.

Дар ҷараёни таҳқиқот, пажуҳиши мундариҷа ва соҳтори забонии матнҳои фолклории Сари Хосор аз нигоҳи лингвофолклористӣ рангорангии ин осори ҳалқиро нишон дода, муайян кардани диалектизмҳои фразеологии феълӣ мавқеи онҳоро дар фонди вожагонӣ ва таркиби луғавӣ таҳлилу баррасӣ ва зина ба зина муфассалан тавсифу тафсир ёфтаанд.

Ҳар як бобу зербобҳо хуб ба расмият дароварда шудааст ва ҳам кисмати назариявӣ ва ҳам амалиро дар бар мегиранд. Ҷолиби дикқат аст, ки диссертант аз уҳдаи навиштани рисола ва автореферат ба хубӣ баромадааст.

Хулоса ва тавсияҳое, ки дар рисола оварда шудааст, бо методологияи муносабати системавӣ, концепсияи илмии ташхиси лингвистӣ асоснок гардида, ба методҳои назариявии таҳқиқот такъя мекунанд.

Истифодаи мисолҳои диссертатсия метавонад барои давом баҳшидани чунин тадқиқот оид ба баррасии **лингвофолклористика** ва ҳамчун илми мустақил шинохта шудани он дар забоншиносии тоҷик замина гузорад. Ғайр аз ин, рисолаи мазкур метавонад ҳамчун як сарчашмаи илмии мукаммали омӯзиши хоси масъалаҳои лингвофолклористии воҳидҳои забонию фолклорӣ барои муҳаққикон, омӯзгорон, магистрантон ва донишҷӯён барои мукоиса ва баррасии рангорангӣ ва табииати мухталифи забоншиносӣ, фолклоршиносӣ ва лингвофолклористика ва омӯхтану таҳлили онҳо дар асоси маводи асили фолклори Сари Ҳосор ва дарёфтани муносабатҳои таркибиву нақшӣ ва семантикийи онҳо кумаку сахми назаррас гузорад, курсҳои луғатшиносӣ, назария ва амалияи таҳқиқ ва хулосаи назари фардӣ оид ба истифодаи истилоҳоти фолклор, эҷодиёти даҳанакии ҳалқ, адабиёти шифоҳӣ ва адабиёти гуфторӣ дар илм аз манфиат ҳолӣ нест.

Дар хулосаи диссертатсия муҳакқик бардошти худро хеле муфассалу дақиқ ва равшану возех ифода намудааст.

Сахми шаҳсии довталаби дараҷаи илмӣ дар таҳқиқот дар он зоҳир мегардад, ки бори нахуст масъалаи пажуҳиши матнҳои фолклорӣ, алалхусус фолклори Сари Ҳосор, дар забоншиносии тоҷик бори аввал сурат ва мавриди таҳқиқоти маҳсус қарор гирифта, хусусиятҳои созмониву нақшӣ ва маънои онҳо дар забоншиносӣ мавриди назар баррасӣ гардидаааст. Маводи назариявӣ ва амалии ҷамъоваринамудаи тадқиқот хеле боарзиш буда, барои ҳалли як катор масъалаҳои мавҷудаи забоншиносӣ ва тарҷумашиносии тоҷик сахми арзанда мегузорад.

Автореферати диссертатсияи Насимов Н.И. пурмазмун ва аз мисолҳои исботкунанда ғанӣ мебошад ва пурра мазмун ва мундариҷаи диссертатсияро инъикос менамояд. Вале бо вуҷуди комёбихо дар фишурда баъзе нуқсонҳо ба назар мерасанд:

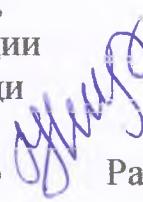
Нуқсонҳои дастурӣ ва техникӣ ислоҳшаванда буда, ба ҳеч ваҷҳ арзиши илмии диссертатсияро паст наменамояд.

Умуман, таҳқиқот дар сатҳи зарурии илмӣ сурат гирифта, муаллиф дониши хуби худро оид ба хуб донистани мавод ва адабиётҳои илмӣ нишон дода тавонистааст.

Нашри мақолаҳои илмӣ ва баромадҳо дар конфронсҳо гувоҳӣ медиҳад, ки **Насимов Нуриддин Исоевич** мухаккиқи баркамоли илмӣ мебошад.

Ҳамин тариқ, автореферати диссертатсияи **Насимов Нуриддин Исоевич** дар мавзуи «**Пажуҳиши лингвофолклористикаи Сари Хосор**» ба талаботи бандҳои 31-33 - и Тартиби додани дараҷаи илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267 тасдиқ гардидааст, ҷавобгу мебошад ва муаллифи он сазовори дараҷаи илмии доктори илми филология аз рӯйи ихтисоси 6D021300 – Забоншиносӣ (10.02.01 – Забони тоҷикӣ) мебошад.

Муқарриз: Доктори илми филология,
профессори кафедраи забонҳои хориҷии
Академияи идорақунии давлатии назди
Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон,
доктори илмҳои филологӣ, профессор

 Раҳмонова Наргис Шарифовна

Имзои профессор Раҳмонова Н.Ш.ро тасдиқ мекунам:

Сардори раёсати кадрҳо, коргузорӣ
ва корҳои маҳсуси АИДИПҴТ

 Гаюров Ф. З.

Суроғ: 734003 ш. Душанбе, кӯчай Сайд Носир, 33

Тел.: (992 37) 224-17-86

www.apa.tj

Телефон: 917-09-02-99;

Email: nargisbonu66@mail.ru.

20.09.2024